

Slovenski dom

V Ljubljani, petek 9. avgusta 1940

Leto V

Stev. 181

Romunija se mora sporazumeti z Madžarsko in Bolgarijo

je izjavil predsednik romunske vlade Gigurtu v posebnem govoru, v katerem je napovedal, da bo Romunija morala pristati na žrtve

Bukarešta, 9. avgusta m. Snoči ob 21. je imel predsednik romunske vlade Gigurtu po radiju govor, v katerem je razložil zdaj pereča vprašanja romunske zunanje politike.

V obširnem uvodu je poudaril, da je bila Romunija od svojega postanka vedno na strani Nemčije in da je bila samo zaradi trenutnih okoliščin in na svojo veliko žalost v svelowni vojni v taboru nemških nasprotnikov zaradi težnje po dosegri narodne edinstvenosti. Gigurtu pravi, da so se vse prejšnje vlade izogibale vsemu, kar bi se moglo tolmačiti kot sovražno zadružanje proti Nemčiji. Toda sedanja vlada se je takoj po svojem prihodu priključila državam osišča in izvaja politiko, ki odgovarja romunskim koristim. Ta nova politika ima za cilj, da zagotovi Romuniji zaslombio in prijateljstvo na zunaj in da se prilagodi življenjski stvarnosti in resničnemu položaju, v katerem danes živi romunski narod. Romunska politika, ki se naslanja na Nemčijo in Italijo, edino odgovarja koristim romunskega naroda ter je sposobna zagotoviti dostenjajo življenje in ga istočasno rešiti v kulturnem in gospodarskem oziru judovskega vpliva, ki pomeni mnogo večjo nevarnost, kar se je to moglo videti v skorajšnji preteklosti.

Priklučitev Romunije politični zvezci držav osišča je postala nujna potreba in zahteva tudi govor. Te žrte so nam svetovali zato, da bi se v tem delu Evrope ohranil mir in mimo življenje narodov v jugovzhodni Evropi. To pomeni, da se od nas zahteva sporazum z Madžarsko in Bolgarijo. Toda moram priznati, da nam je bila pri obisku, ki sva ga naredila z zunanjim ministrom v Salzburgu in pozneje v Rimu, izrazena želja po takšnem sporazumu, toda prepustili so nam proste roke glede naših sklepov. Istočasno so nam poudarili globoke vzroke, zakaj zahtevajo tak sporazum, ter veliko nevarnost, ki bi utegnila nastopiti za vse države v jugovzhodni Evropi v primeru, če bi prišlo do spopada v tem delu Evrope.

Na ta priporočila smo odgovorili, da smo pravljeni v trenutku, ko smo se priključili državam osišča, zadostiti tej želji. Nismo se pomislijali, da ne bi istočasno tudi opozorili na vse težave, ki virajo dosega sličnega sporazuma, pri katerem bila sama ena stran poklicana, da nekaj žrtvuje, ter smo jasno poudarili, da v primeru takšnih žrtev ne bi pristali na izročitev prebivalstva, ki pripada romunskemu narodu, ker bi to vodilo samo h kompromitiranju zaželenega cilja. Mi želimo sporazum s svojimi sosedji na podlagi, ki bi v bodoči zagotovila mimo življenje in dosego pravičnega prijateljstva.

Potreben je točno precizirati nekatere podatke, ki so v zvezi s temi vprašanji:

V mejah svoje države imamo po zadnjem ljudskem štetju iz 1930. leta 1,4552.000 Madžarov in 183.000 Bolgarov, toda tudi Romunov imajo v Bolgariji najmanj 83.000, poleg tega pa še 100.000 v Južni Dobrudži, na Madžarskem pa okoli 50 do 80.000 Romunov, kar smo mogli ugotoviti po madžarski uradni statistiki. V Erdelju imamo 3,207.000 Romunov in blizu 1,352.000 Madžarov. V vseh pokrajinal in občinah, razen v šestih podeželskih občinah in v enem samem mestu, Satumare, imamo absolutno romunsko večino.

Potemtakem obstojita dve možnosti:

Ali bosta Romunija in Madžarska dosegli sporazum na podlagi elementarne resnice, da madžarski in romunski narod, ki sta izolirana v tem kotu Evrope morata biti skupaj na podlagi zdovinske usodnosti ter se odreči ozemeljskim zahtevam zaradi dosege dokončnega sporazuma, ki bi odstranil vse vzroke težkega prevrata v dušah milijona ljudi,

ali pa se Romunija in Madžarska ne bosta sporazumi ter je v tem primeru potrebno, da se vedno odstranijo spori ter da rešimo Romune in Madžarske, to je da izvedemo izmenjavo prebivalstva, ki zahteva razumljivo, toda manjše ozemeljske žrtev na naši strani zaradi priključitve madžarskega prebivalstva, ki bi se moralno umakniti iz pokrajij, ki so se globoko zajedle v notranjost Erdelja. Brez dvoma je druga predpostavka mno-

go težja za nas, toda ona je prav tako težka za obojno prebivalstvo, ki bi se moralno preseliti iz krajev, v katerih je živeloto stoletja in na katere ga veče celo vrsta rodov.

Med tema dvema rešitvama bosta obe vladi morali najti najboljšo pot, ki jo tudi hočeta najti, tako madžarski kakor tudi romunski narod. Sporazum mora zadovoljiti tudi notranje narodne težnje, kakor tudi narodnostno načelo. Mora odgovarjati objektivnosti in pravičnosti, pred vsem pa mora rešiti vsak spor v duhu dobrih naših medsebojnih odnosa.

Isti položaj, le nekoliko manj težaven, je z našimi južnimi sosedji, Bolgari. Upamo, da se nam bo posrečilo najti sporazum, ki bo izgladil vsa nasprotiva med Romunijo in Bolgarijo, kateri veže skupno zgodovino in ki sta se vedno med seboj podpirali z ljubeznijo in razumevanjem, med državama, ki ju vežejo tako številni skupni spomini.

Kar se tiče naših odnosa s Sovjetsko Rusijo, potem, ko smo doprinesli v resnici najtežjo žrtev, kakršno smo v tem oziru sploh mogli, se nadejamo, da se bodo naši odnosi s to državo razvijali v bodoči na podlagi najboljšega sosedstva.

Smatral sem za potreben, da vsa ta vprašanja jasno in korajno pojasnim romunskemu narodu ter ga opozorim, da naša država preživlja težke ure. Treba je žrtev, da bi prebrodili vse težave in da bi čimprej prišli iz zatega, v katero smo prišli. Danes se postavljajo našemu narodu tudi vprašanja zunanje politične narave, prav tako pa tudi vprašanja bodočega obstoja na področju notranje politike, ki naj za vedno da romunskemu narodu oblast na svoji zemlji.

Bolgarsko zastopstvo je že bilo v Bukarešti

Bolgarsko-romunska konferenca zaseda v Crajovi

Bukarešta, 9. avg. o. Voditelji bolgarske delegacije za pogajanje o odstopu Dobrudže so prišli včeraj v Bukarešto, kjer so se takoj podali na razgovor v predsedstvo romunske vlade. Tam jih je sprejel predsednik Gigurtu in se z njimi dalj časa razgovarjal.

Bolgarsko zastopstvo je vodil zunanjji minister Ivan Popov, z njim pa so še bili Petrov in Gavala in dva višja uradnika iz bolgarskega zunanjega ministra.

Danes so bolgarski zastopniki odpotovali v Crajovo, kjer so bodo pridružili še ostali člani bolgarske delegacije, takoj nato pa se bodo začela uradna pogajanja med romunskim in bolgarskim zastopstvom.

Na romunski strani se bodo udeležili pogajani romunski zunanjji minister Manoilescu, romunski ve-

Madžarska še ni prejela nobenih romunskih pogojev

Budimpešta, 8. avgusta. MTI. Budimpeštanski politični krogri še vedno smatrajo, da se položaj po obisku romunskega poslanika iz Rima, Bossya v Budimpešti ni spremenil. To sledi iz poročila, v katerem je bilo rečeno, da je Bossy uradno obiskal ministrskega predsednika in zunanjega ministra in da ni bil pooblaščen, da bi stavil ali pa sprejel kakšne predloga. Ceprav je bilo bivanje Bossya v Budimpešti kratek, je romunski zastopnik imel vendar priliko seznaniti se s stalnem madžarskim vladom. Z ozirom na to politični krogri poudarjajo, da Bossy ni mogel zvedeti ničesar novega, ker so bile v Monakovem točno določene smernice, ki so bile sporocene na sestanku v Salzburgu. Po mnenju budimpeštanskih krogrov je Bossy pri tem poslanstu prebil led, misijo pa, da je to njegovo poslansvo praktičnega pomena za nadaljnje reševanje tega vprašanja, ker je bil obisk oficilne narave. V krogih, ki so blizu vlad, prevladuje največja rezerviranost.

Bukarešta, 9. avg. m. »Transcontinental Press«:

Romunski poslanik Bossy, ki je imel v Budimpešti razgovore z madžarskim državniki, se je včeraj odpeljal z letalom nazaj v Bukarešto. Med potjo pa je zaradi poškodbe v letalskem motorju moral zasilno pristati v bližini Lugoša v romunskem Banatu. Poslano je bilo tja takoj vojaško letalo, s katerim se je poslanik Bossy potem odpeljal naprej proti Bukarešti.

Številni napadi na angleške prevoze v Kanalu

London, 9. avg. o. Reuter: Letalsko in mornariško ministrstvo sta hkrati objavili uradna poročila o napadih na angleške spremjevalne trgovske parnike v Kanalu. Nemški borbeni čolni so včeraj zgodaj zjutraj napadli prevoz angleških parnikov v Kanalu. Angleško mornariško ministrstvo izjavlja, da je bil med temi napadi potopljen neki nemški borbeni čoln, drugi pa je bil hudo poškodovan. Tri angleške obrežne ladje, ki so spremjevale prevoz, so bile potopljene. Kmalu nato pa so prevoz napadla sovražna letala. Ti napadi na angleške parnike so se nadaljevali ves dan. Letalski bombarji napadli na angleške parnike so bili zelo številni, vendar pa ves obseg njihovega bombardiranja še ni znani. Dosedaj je bilo ugotovljeno samo to, da so bile številne angleške ladje hudo poškodovane. Več angleških parnikov je bilo potopljeno, ker so člani posadk ves dan večinoma ranjeni pristajali na angleški obali,

leposlanik v Jugoslavijo Viktor Cadere in romunski poslanik v Sotiji Filoti.

Kolikor se je dosedaj moglo zvesteti, bodo na pogajanjih dolčili način odstopa Dobrudže. Bolgarsko zastopstvo zahteva, da se v Dobrudži potegne ista meja, ki je tekla leta 1912. Poudarjajo pa, da morata Bolgarija in Romunija pristati na žrtev, kajti Romunija mora na vsak način ohraniti moč in silo ob obali Črnega morja.

Crajoba, 9. avgusta. o. V Crajovi so romunske oblasti pripravile vse potrebno za pogajanje med bolgarskim in romunskim zastopstvom. Na zunaj je za bolgarsko-romunsko konferenco vse pripravljeno, vendar pa uradni krogri izjavljajo, da je verjetno, da se bodo pogajanja zavlekli več dni. V Crajovi je bilo izjavljeno, da bosta obe zastopstvi popolni še čez dva dni.

Nemška letala napadajo angleške parnike v skupinah in sicer v spremstvu lovskega letala. Toda angleška letala se stalno dvigajo in se spuščajo v borbo s skupinami sovražnih letal. Tako so angleška letala prizadejala včeraj hude izgube sovražnika, vendar pa točno številke še niso znane. Toda drži, da je bilo včeraj uničenih 58 sovražnih letal, 16 naših pilotov lovskeh letal se sedaj še ni vrnilo.

London, 9. avg. o. Mornariško ministrstvo je izjavilo, da je krizarka »Ajax«, ki se je udeležila bitke z nemško vojno krizarko »Graf von Spee«, bila popravljena in da je zopet odpula v službo na široko morje.

London, 9. avg. o. Reuter: Danes zjutraj so nemška letala zopet napadla Dover, Bristol in severnozapadno Anglijo. Več hiš je bilo porušenih. Nemška letala so vrgla pet bomb na Midland Town, kjer je bila porušena ena hiša. Med civilnim prebivalstvom ni bilo veliko žrtev.

Romunski časnikar izročen vojnemu sodišču

Bukarešta, 9. avg. m. »Europa Press«: Romunski tiskovni ataša v Rimu, Grigorjan, ki se je v sredo vrnil v Bukarešto, je bil poklican na policijo, ki pa ga je izročila vojaškemu sodišču. Po dobljenih obvestilih je Grigorjan posiljal romunski policiji neumestne obtožbe in druga poročila iz Rima o tamkajšnjem romunskem poslaniku Bosseyju in romunskemu pošlalcu pri Vatikanu, Petrescu Comnenu ter romunskemu vojaškemu atašeu.

Eksplozija v Italiji

Rim, 9. avg. m. Transcontinental Press: Uradno poročajo, da je v orozarni v Piacenci prišlo do težke eksplozije, pri kateri je bilo ubitih 39 dežavcev, nad sto ljudi pa je bilo ranjenih.

Sanghaj, 9. avg. o. Današnje izdaje kitajskih listov objavljajo v senzacionalnih oblikah, da so francoske oblasti v Indokinu izdolečile številne in nujne obrambne odredbe. Tako so anamske čete hitro odpeljali na meje.

Pred Tonkinom je zbranih 20 francoskih vojnih ladij, prav tako pa so s Formoze odplovele druge francoske vozne ladje proti Indokinu.

Baje se med francoskim guvernerjem in francoskimi poveljniki že razvila pogajanja o tem, da bi Japonci na mirem način dobili v Indokinu vse postojanke, ki jih rabijo za borbo proti Kitajski.

Vesti 9. avgusta

Italijanska vlada je odpoklicala dosedanjega veleposlanika v Španiji generala Gambala in na njegovo mesto imenovala Francesca Lecquea. Gambala je bil na tem mestu ves čas španske državljanske vojne.

Nemški listi odločno zavračajo novice, ki so se razirile o tem, če da je nemška podmornica torpedirala italijanski parnik »Acra«, ki je vozil izseljenske otroke. Ta novica se je najprej razširila v Mehiki, nato so jo pa objavili tudi v New Yorku, kjer so pojasnili, da so novico dobili iz angleških virov. Berlinški časopisi označujejo to novico kot navadno laž.

Angleški predsednik vlade Churchill bo prihodnji teden podal v spodnjem domu izjavo o položaju in bo pri tej priliki tudi razprava o nadaljnem vojskovjanju.

Angleška admiraliteta potrjuje, da je angleška podmornica »Oswald« potopljena. Podmornica je krizirala po Sredozemskem morju, pa se dosedaj ni vrnila in je začelo treba smatrati, da je izgubljena.

Angleško letalsko ministrstvo je sночи objavilo, da so angleški bombniki napadli letališči v Cherbourg in v Hamstenu na Nizozemskem. Ponoči so angleški bombniki kljub slabemu vremenu napadli razna industrijska podjetja v Nemčiji. Vsa letala so se ne poškodovana vrnila.

Predsednik slovaške republike dr. Tiso je včeraj sprejel avdijenco novega nemškega poslanika, ki mu je izročil svoje poverilnice. Po sprejemni avdijenci je predsednik republike pridelil na čast poslaniku kisilo.

Francoska vlada je uradno objavila, da je bil znameniti francoski teniski igralec Gorrota imenovan za generalnega komisarja za telesno vzgojo in šport.

Indijski podkralj je včeraj objavil poseben proglaš, ki obsegajo glavne smernice za novo indijsko ustavo. Te smernice so bile izdelane v sodelovanju s posebnim odborom uglednih zastopnikov narodnega življenja v Indiji. Izjava indijskega podkralja poudarja, da je angleška vlada že oktoberja 1939 izjavila, da želi, da bi Indija postala dominjon.

Iz španskega mesta Valencije poročajo, da se tam že tri dni sliši silno grmenje topov z morja. Prevladuje prepričanje, da poteka v bližini afriške obale večja pomorska bitka.

Angleška vlada je uradno objavila, da je bilo v juliju zaradi letalskih napadov ubitih 258 civilnih oseb, 321 pa težje ranjenih. Med mrtvimi je 187 moških, 48 žensk in 23 otrok. Med ranjenimi pa je 227 moških, 77 žensk in 17 otrok.

Ameriški parnik »Excaliber« je včeraj popoldne preplul do Bermudskih otokov. Na parniku potujeta na Bahamsko otočje vojvoda in vojvodinja Windsorska. Vojvoda Windsorska je prepeljalo guvernerja nad tem otočjem.

Včeraj so v angleški spodnji zbornici sporočili, da bodo angleški mornarji, vojaki in letalci dobivali dnevno po 6 penijev več plače, to pa zaradi tega, ker so bile vpeljane nove takse na pivo, tobak in drugo. Zaradi tega bo imela država letno približno 9 milijonov funтов več izdatkov kakor dosedaj.

Stanovanjske odpovedi in vojaški vpoklici

Rekord sodnih odpovedi - Posete spremembe in odpovedi - Zaklonišča - Ugnan podeželski gospodar

Ljubljana, 9. avgusta.

Stevilo letosnjih stanovanjskih odpovedi pri okrajnem sodišču je v 7 mesecih res doseglo pravcati rekord, doseženo je že skoraj stevilo odpovedi, ki jih je bilo lani izkazanih za celo leto. Podanih je bilo že 1310 odpovedi za izpraznitve stanovanj iz raznih obratnih lokalov. Razlogi za odpovedi so različni. Na letošnje odpovedi vplivajo največ izredne, razburkane prilike, vihra vojne in drugi špekulacije in kupljeni s hišami. Vojaški vpoklici so hišne posetnike spravili glede najemnikov in rednega plačila najemnin v neprilike.

Izdana je bila uredba o plačevanju najemnin, ki določa način, kako imajo najemniki, vpoklicani na orožno vajo, plačevati najemnine. Plačilo je odloženo še za 3 mesece po končani orožni vaji. Mnogi hišni gospodarji so že poprij n. pr. odpovedali stanovanje najemnikom iz raznih vzrokov. Sodna stanovanjska odpoved je bila najemniku dostavljena, tekel je 15 dnevni rok, da je postala odpoved pravomočna. V tem času je dobil najemnik poziv na orožno vajo. Kaj sedaj? Najemnik je skrbel, da li se mora v dočasnem roku izseliti ali ne? Odpovedano mu je res bilo! — Gospodarja je na drugi strani že začelo skrbeti, da li ima pravico nato na temelju pravomočne sodne odpovedi pri sodišču predlagati deložajico k orožnim vajam vpoklicanemu najemniku? Nikakor ne! Sodna odpoved ostane v veljavni gotovo dobro! Gospodar ne sme deložirati najemnika ves čas, ko je ta na orožni vaji, niti ne potem še en mesec, ko pride domov z orožno vajo. Sodišče je zato nekaj predlogov za deložajico zavrnilo, ko je bilo izkazano, da je najemnik na orožni vaji.

Gospodarji so sedaj uveli akcijo pri davni oblasti, da jim odloži rok za plačevanje zgradarine in rentnine (hišno najemninskega davka).

Posete spremembe, ki so letos dosegle v zadnjih mesecih ogromno število, tudi močno vplivajo na dve števila sodnih odpovedi. Prejšnji lastniki — prodajaleci stanovanjskih hiš — navadno po sklepku v podpisu kupne pogodbe sodno ali ustmeno odpovedo vsem strankam stanovanja. Mnoge stranke so v prodanih hišah stanovale po več let, pa so sedaj na milost in nemilost vrzene na cesto, ko so staremu gospodarju redno in točno plačevali najemnino. Navadno pozneje stranke dosežejo z novim gospodarjem sporazum in ostanejo v hiši, zgode pa se primeri, da se morajo ob spremembi lastnika izseliti iz stanovanja. Te vrste odpovedi kratko navajajo razlog, ki bi ga tudi ne bilo treba. Takole: »Kupil sem hišo, zato odpovedujem.« Dalje: »Ker sva prodala hišo, odpoveduje vsem.« In neki zavod je navedel la konično: »Hiša prodana, najemna pogodba končana.«

Gradbeni urad mestnega poglavarstva sedaj marljivo nadzira pri posameznih stanovanjskih hišah napravo zaklonišč, ki naj služijo v primeru vojne in sovražnega napada iz zraka za zavetišče vsem v hiši stanujocim strankam. Mnogi gospodarji so že v podzemiju zgradili primerne zaklonišča in zavetja. In prisiljeni so bili dostikrat, da so morali odpovedati strankam, ki so stanovale v kletnih in podzemnih prostorih, stanovanja. V kletnih stanovanjih stanujejo po navadi najrevnejše družine. Neka lastnica večje stanovanjske hiše je kletno stanovanje stranki takole odpovedala: »Kletno sobo rabim, da jo preuredim po naredbi gradbenega urada mestnega poglavarstva na zaklonišče.«

Še vedno imamo v Ljubljani, ko smo zadnja žoga že zgradiли mnogo novih, zdravil in zračnih stanovanj, praveato stanovanjsko mizerijo v poudoru na razna vlažna in nehigieniska stanovanja, po katerih bivajo številne družine s kopico otrok. Tu in tam merodajne mestne oblasti pregledujejo tako stanovanja in dostikrat zahtevajo, da se ta takoj odpravijo. Tako je moral neki gospodar odpovedati na kratek rok neki družini stanovanje, navajajo: »Gradbeni urad zahteva, da se stanovanje ukine, ker ne ustreza higieni.«

Tam na Celovški cesti je gospodar odpovedal vsem strankam stanovanje za novembarski seli-

KMETOVACI

Izšla je knjiga: Inž. Suhadolc Jože: Hlevski gnoj in gnojnica — ureditev gnojišč in gnojničnih jam, s 35 slikami in načrti.

Za vsakega naprednega kmetovalca je to neobhodno potrebna knjiga. V vseh listih je bila zelo ugodeno ocenjena, kar je dokaz, da je res dobra. Ta knjiga mora biti v vsaki kmetički hiši. Prebrati bi jo moral ponovno ne samo gospodar, ampak tudi go spodija, otroci in še drugi, ki delajo na kmetiji.

V knjigi je na kratko in izredno poljuden način opisano vse, kar bi moral kmetovalec — in sicer prav vsak — vedeti o gnoju in gnojnici.

Ob podpori Kmetijske zbornice stane knjiga samo 8 din, tako da si jo lahko prav vsakdo nabavi.

Knjigo dobite v vseh občinskih pisarnah ali pa pri Kmetijski zbornici v Ljubljani.

Slovenski gospodar, vzemi to knjigo, ne bo Ti zali!

ZGREŠENI STREL

Med tem pa si bom jaz nekaj ogledal notranjščino te hiše.«

Clineton se je sedel v naslonjač in potegnil svojo bolezničico, v kateri je nekaj ogledoval. Slad je odšel v preddurje. Pred vratimi je stal policaj, drugi pa se je sprehabjal po sobi iz kota v kot, stopajoč z odmerjenimi koraki. Pogledala sta za Sladom, ki je odšel v prvo nadstropje in zavil na hodnik.

Tukaj je zelo strašno, tovariš, je rekel policaj tovarišu. »Stalno kričijo ženske, večnih pet minut je kak družinski preprič... in dve trupli v hiši... Koliko pa je ura?«

»Misham, da je ena že odbila.«

»Ali ni že dosti proč? Misham sem, da je že jutro.«

»Se ni, toda zahvali se Bogu, da v takem vremenu nisi zunaj pred vhodom, kjer dežuje. Moje noge so kar otrpnile.«

»Moja usta pa so žečina.«

Policaj se je zasmehal in pokazal proti jedilici.

»Tanih bi se že nekaj našlo za vas.«

V prvem nadstropju sta goreli na stropu dve svetilki. Okno na koncu hodnika je bilo odprto in dej je neprestanod palatal noter na hodnik, kjer se je bila nabrašala jedilica.

»Vidim, da je ena že odbila.«

»Ali ni že dosti proč? Misham sem, da je že jutro.«

»Se ni, toda zahvali se Bogu, da v takem vremenu nisi zunaj pred vhodom, kjer dežuje. Moje noge so kar otrpnile.«

»Moja usta pa so žečina.«

Policaj se je zasmehal in pokazal proti jedilici.

»Tanih bi se že nekaj našlo za vas.«

V prvem nadstropju sta goreli na stropu dve svetilki. Okno na koncu hodnika je bilo odprto in dej je neprestanod palatal noter na hodnik, kjer se je bila nabrašala jedilica.

»Vidim, da je ena že odbila.«

»Ali ni že dosti proč? Misham sem, da je že jutro.«

»Se ni, toda zahvali se Bogu, da v takem vremenu nisi zunaj pred vhodom, kjer dežuje. Moje noge so kar otrpnile.«

»Moja usta pa so žečina.«

Policaj se je zasmehal in pokazal proti jedilici.

»Tanih bi se že nekaj našlo za vas.«

V prvem nadstropju sta goreli na stropu dve svetilki. Okno na koncu hodnika je bilo odprto in dej je neprestanod palatal noter na hodnik, kjer se je bila nabrašala jedilica.

»Vidim, da je ena že odbila.«

»Ali ni že dosti proč? Misham sem, da je že jutro.«

»Se ni, toda zahvali se Bogu, da v takem vremenu nisi zunaj pred vhodom, kjer dežuje. Moje noge so kar otrpnile.«

»Moja usta pa so žečina.«

Policaj se je zasmehal in pokazal proti jedilici.

»Tanih bi se že nekaj našlo za vas.«

V prvem nadstropju sta goreli na stropu dve svetilki. Okno na koncu hodnika je bilo odprto in dej je neprestanod palatal noter na hodnik, kjer se je bila nabrašala jedilica.

»Vidim, da je ena že odbila.«

»Ali ni že dosti proč? Misham sem, da je že jutro.«

»Se ni, toda zahvali se Bogu, da v takem vremenu nisi zunaj pred vhodom, kjer dežuje. Moje noge so kar otrpnile.«

»Moja usta pa so žečina.«

Policaj se je zasmehal in pokazal proti jedilici.

»Tanih bi se že nekaj našlo za vas.«

V prvem nadstropju sta goreli na stropu dve svetilki. Okno na koncu hodnika je bilo odprto in dej je neprestanod palatal noter na hodnik, kjer se je bila nabrašala jedilica.

»Vidim, da je ena že odbila.«

»Ali ni že dosti proč? Misham sem, da je že jutro.«

»Se ni, toda zahvali se Bogu, da v takem vremenu nisi zunaj pred vhodom, kjer dežuje. Moje noge so kar otrpnile.«

»Moja usta pa so žečina.«

Policaj se je zasmehal in pokazal proti jedilici.

»Tanih bi se že nekaj našlo za vas.«

V prvem nadstropju sta goreli na stropu dve svetilki. Okno na koncu hodnika je bilo odprto in dej je neprestanod palatal noter na hodnik, kjer se je bila nabrašala jedilica.

»Vidim, da je ena že odbila.«

»Ali ni že dosti proč? Misham sem, da je že jutro.«

»Se ni, toda zahvali se Bogu, da v takem vremenu nisi zunaj pred vhodom, kjer dežuje. Moje noge so kar otrpnile.«

»Moja usta pa so žečina.«

Policaj se je zasmehal in pokazal proti jedilici.

»Tanih bi se že nekaj našlo za vas.«

V prvem nadstropju sta goreli na stropu dve svetilki. Okno na koncu hodnika je bilo odprto in dej je neprestanod palatal noter na hodnik, kjer se je bila nabrašala jedilica.

»Vidim, da je ena že odbila.«

»Ali ni že dosti proč? Misham sem, da je že jutro.«

»Se ni, toda zahvali se Bogu, da v takem vremenu nisi zunaj pred vhodom, kjer dežuje. Moje noge so kar otrpnile.«

»Moja usta pa so žečina.«

Policaj se je zasmehal in pokazal proti jedilici.

»Tanih bi se že nekaj našlo za vas.«

V prvem nadstropju sta goreli na stropu dve svetilki. Okno na koncu hodnika je bilo odprto in dej je neprestanod palatal noter na hodnik, kjer se je bila nabrašala jedilica.

»Vidim, da je ena že odbila.«

»Ali ni že dosti proč? Misham sem, da je že jutro.«

»Se ni, toda zahvali se Bogu, da v takem vremenu nisi zunaj pred vhodom, kjer dežuje. Moje noge so kar otrpnile.«

»Moja usta pa so žečina.«

Policaj se je zasmehal in pokazal proti jedilici.

»Tanih bi se že nekaj našlo za vas.«

V prvem nadstropju sta goreli na stropu dve svetilki. Okno na koncu hodnika je bilo odprto in dej je neprestanod palatal noter na hodnik, kjer se je bila nabrašala jedilica.

»Vidim, da je ena že odbila.«

»Ali ni že dosti proč? Misham sem, da je že jutro.«

»Se ni, toda zahvali se Bogu, da v takem vremenu nisi zunaj pred vhodom, kjer dežuje. Moje noge so kar otrpnile.«

»Moja usta pa so žečina.«

Policaj se je zasmehal in pokazal proti jedilici.

»Tanih bi se že nekaj našlo za vas.«

V prvem nadstropju sta goreli na stropu dve svetilki. Okno na koncu hodnika je bilo odprto in dej je neprestanod palatal noter na hodnik, kjer se je bila nabrašala jedilica.

»Vidim, da je ena že odbila.«

»Ali ni že dosti proč? Misham sem, da je že jutro.«

»Se ni, toda zahvali se Bogu, da v takem vremenu nisi zunaj pred vhodom, kjer dežuje. Moje noge so kar otrpnile.«

»Moja usta pa so žečina.«

Policaj se je zasmehal in pokazal proti jedilici.

»Tanih bi se že nekaj našlo za vas.«

V prvem nadstropju sta goreli na stropu dve svetilki. Okno na koncu hodnika je bilo odprto in dej je neprestanod palatal noter na hodnik, kjer se je bila nabrašala jedilica.

»Vidim, da je ena že odbila.«

»Ali ni že dosti proč? Misham sem, da je že jutro.«

Od tu in tam

V Zagrebu in v vseh hrvatskih krajih so bile včeraj maše zadušnice za pokoj duše pokojnega voditelja hrvatskega naroda Stjepana Radića. Povod so se službe božje udeležile vse politične, kulturne in gospodarske organizacije HSS, zlasti pa funkcionarji stranke. V Zagrebu so se službe božje udeležili ban dr. Šubašić, podban dr. Krbek, župan Starčević in predstavniki vseh oblasti. V mestu pa so bile izobesene črne zastave. Tudi v Laškem, kjer se mudi na zdravljenju precej Hrvatov, je bila zadušnica.

10 milijonov dinarjev bo porabila banska oblast hrvatske banovine za izsušitev močvirja »Mostarsko blato«. To močvirje zavzema veliko ploskev zemlje, ki bi bila sicer nad vse plodna in koristna za revno ljudstvo tako okoli. Doslej se je o izsušivanju močvirja stalno govorilo, denarja pa le nismo bili, da bi se dela začela. Vprašanje izsušitev Mostarskega blata je za tamošnje ljudstvo življenskega pomena, ker bodo z izsušitvijo pridobljeni nova polja rodila obilo žita. Banska oblast bo pohitela z deli, da bi jih v nekaj letih dovršila. Pet in pol milijona dinarjev bodo porabili že letos.

Trgovinski minister dr. van Andres je podpisal včeraj uredbo, s katero se urejajo delovni odnosi med delodajalcem in delojemalcem za primer, če so delojemalcem poklicani k vojaškim vajam. Uredba dolожa, da delodajalec ne sme odkloniti uslužbenca, ki se je bil vrnil z vojaškimi vaji, temveč ga mora sprejeti v enako službo, kakor jo je opravljal prej, če je uslužbenec takoj po svojem prihodu od vojakov sporočil delodajalcu, da želi ponovno prijeti stopiti na delo. Uredba dolожa dalje, da imajo prednost za zaposlitev pri istem gospodarju tudi delojemalcem, ki so bili poklicani na vojaške vaje, pa je gospodar med tem z delom končal, z novim pa se ni začel. Končno dolža uredba, da mora delodajalec vrnivšega se uslužbenca enako plačati, kakor ga je poprij, razen v primeru, če so se plačilni pogoj izboljšali. V tem primeru mora delodajalec plačati tako plačo svojemu uslužbenemu, kakor jo dolža zakon za posle, katerem je opravljal delodajalec pred svojim vpoklicom na vojaške vaje. Končno dolža uredba še postopek za reševanje sporov, ki bi morebiti zaradi izvajanja te uredbe nastali med delodajalcem in delojemalcem.

Iz jugoslovenskih žitorodnih krajov prihajajo samo nevesela poročila o žitni letini. Najsibro v Vojvodini ali pa v Sremu, povsod tajnajo, da so letos predelali skoro polovico manj žita kakor lani. Pravijo celo, da so bile vse napovedi za letosno žetev že pred mescem slabe, vendar pa so bile še vedno preveč optimistične. Letosna pšenica pa je slabša tudi po kakovosti. Po drugi strani pa stalno poudarjajo, da za pridelovalce žita sedanje uradno določene cene niso koristne, temveč prinašajo veliko škodo. Tako se je pri trgovinskem ministru zglašila posebna delegacija Glavne zadružne zveze, ki je ministru razložila stanje na žitnem tržišču in predlagala, naj se uredba o maksimiranju cen pšenice in koruze umakne in izda nova, ki bo v večji meri upoštevala koristi in zasluge poljedelca. Delegati so povedali tudi to, da odkupana cena kmetu ne zadošča niti za potrebitje pridelovalnih stroškov.

78 let staro ženico sta do mrivega prematila 2 mlada pokvarjenca v vasi Omletinci pri Vinkovcih. Starka Blaževičeva je živila zase, znano pa je bilo o njej, da ima za tamkajšnje rizmere precej prihrankov. Sredi dneva sta jo obiskala dva mlada nepridrživa in jo začela spraševati o raznih stvari. Nendoma pa sta planila nad njo in jo pobila na tla. Ko je prišla k sebi, sta zahtevala od nje denar in res jima je dala 3700 dinarjev. Čim sta dobila denar, sta jo razbojnica še naprej tolkla in nečloveško mučila. Mislec, da je starka že umrla, sta pobegnila. Toda žena se je prebudila in je natanko popisala oba razbojnika. Zaenkrat ju orozniki še niso dobili v roke.

Pogozdovanje dalmatinskih golčav je nova oblast na Hrvatskem vzela v roke. To krččo rano v dalmatinskom gospodarstvu so poskušali zdraviti že mnogi strokovnjaki ali nestrokovnjaki, toda uspehov ni bilo, ker pač denarja ni bilo. Hrvatje se zavedajo nujnosti pogozdovanja, kajti le na ta način bodo polagoma dvignili Dalmacijo iz sedanja revščine, kajti od gozdov ne bodo imeli koristi samo lastniki, pač pa vse prebivalstvo. Znano je, da gozdovi preprečujejo divjanje hudošnikov in tako varujejo skromne krpe rodovitnega sveta, da ne bi voda odnesla plodne zemlje. Banske oblasti misli, zaceti z učinkum pogozdovanjem in je v ta merni določila že precejšnje znesek.

Prvi filmom, ki žalijo verski čut muslimanov, se je pritožil v notranjem ministrstvu muslimanski verski poglavar Fehim Spaho. Njegovo posredovanje je imelo uspeh in je sedaj notranje ministrstvo ukazalo podrejenim krajevnim oblastem, da smejijo prepovedati vsak film, ki bi žalil verski čut muslimanov, pa čeprav je bil tisti film od vrhovne cenzurne komisije v Belgradu morebiti že odobren. Nedvomno bi bili podobni ukrepi potrebni tudi za druge kraje, v mali državi.

Vrstne občinskih tajnikov in blagajnikov so na Hrvatskem že močno prerešetali. Za vsakega posameznika so preiskovali, če je bil zaveden Hrvat in kako se je vedel v času diktatorskih režimov. Vse nezanesljive in take, ki so se nad hrvatskim narodom pregriseli, so pri imenovanjih izpustili. Hrvatski časopisi objavljajo ob časa do časa banove ukaze, ki določajo, kdo od prejšnjih občinskih tajnikov in blagajnikov je bil sprejet v banovinsko službo, kdo pa ne. Povedati je se treba, da je banska oblast, na svoje prene preyzela tajnine, in blagajnike v vseh hrvatskih občinah, pri prevzemaju tega osebja pa je precistila vrste. Podobno se godi tudi drugim uradnikom, ki niso doma z ozemljem hrvatske banovine. Ban je na primer dal na razpolago prosvetnemu ministru mnogo slovenskih in srbskih profesorjev. Seveda je verjetno, da bodo tudi drugod upoštevali tako načela in bodo hrvatsku banu stavili na razpolago uslužbenstvo, ki ni doma iz njihovega ozemlja, pač pa iz hrvatskih krajov.

Z uspavalnim sredstvom se je odkrila svoje rednice Marija Janković neka Lenka Tijanić iz Šajrajeva. Jankovićeva je bila precej petljena ženska, ki je imela dčma tudi precej dragocenosti. Njene snemti pa je bila tako nenačna, da so začeli znači dvojni, da bi umrla naravne smrti. Preiskava sprva ni dala nobenih presenetljivih rezultatov, vendar pa je le doginala, da je dobila starški toliko uspavalnega sredstva, da ji je srce odobrevlalo. Arrestira Tijanićeva je sicer zanimala, da bi svojih bretnic zavdala, vendar je njen pomagali, neki Petekovič, točno povedal, v kateri lekarni je Tijanićeva kupila uspavalno sredstvo, čeprav ni imela za to predpisane zdravniške recepta. Tijanićeva je lekarnari prosila, da bi ji dal takšni kapljic, kakor jih je označevala etiketa na steklenički. Lekarnar se je sprva branil, pozneje pa se je vdal, ker je Tijanićeva dama, da njeni mati ne more spati nobeno noč. Policia je tudi ugotovila, da sta Tijanićeva in Petekovič popolnoma oropala Jankovićovo in da sta odnesla vse dragocenosti in vse denar.

Danes zadnjihrat Ljubezen ne zarjavi
ljubezenska romanca
Ob 16., 19. in 21. ur

V gl. vlogah: Joan Bennett, Henry Fonda, Alan Marshal
in drugi. — Blagajna odprta od 15. ure dalje.
KINO UNION — telefon Stev. 22-21

Včeraj je bil zadnji dan škofiske sinode

St. Vid nad Ljubljano, 9. avg.

V škofiskih zavodih v Šentvidu nad Ljubljano je bila včeraj zaključena škofiska sinoda, ki je trajala od pondeljka, 5. avgusta. V glavnem so seje obravnavale snov za dušopastirska navodila, ki bodo izdana zaradi enotnega dušilstva primerno za sedanje razmire in potrebe. Najpomembnejše bo vsekakor navodilo glede Katoličke akcije ter glede dela po verskih in vseh katoliških organizacijah sploh. Važna so navodila glede dušopastirskih obiskov, ki naj omogočajo čim vzdobjudejši in prisrčnejši stik med dušnimi pastirji ter larami. Pastoralna navodila so bila sestavljena za pregled vseh organizacij, v katerih sodeluje duhovščina. Dala bo enotna navodila za njeni delo. Zlasti pomembna bo razkrititev verskih društev ter točna opredelitev teh društva.

Dobili smo zakonik ljubljanske škofije. Ta je po obliki podoben sodobnim zakonom. Z 8. avgustom letosnjega leta je stopil v veljavo. Ta zakonik je razveljavil vse pravne doloice prejšnjih škofiskih sinod ter prejšnja dušopastirska navodila za ljubljansko škofijo. Doloice, katerih vsebnost v tem zakoniku ni naložila uredila (tistih ki se n. pr. naslanjajo na državne zakone ter uredbo), ostanejo tudi naprej se v veljavji.

Gradio za zakonik je bilo zbirano in pripravljano že dve leti na mnogih konferencah po posameznih dekanijih. Vsak duhovnik ljubljanske škofije je dobil načrt začetnega in izredno obsežnega gradiva, ki je bilo nato sestavljen in urejen zakonik, ki ima 644 članov. Glavni pomen ima v tem, da je zbral in pregledno razvrstil vse že dozajdaj veljavne pravne doloice na področju ljubljanske škofije. V posebnih knjigah bodo v smislu sklepov urejena dušopastirska navodila: Knjige »Zakonik« ter »Instrukcije« sta sestavljali gradivo, o katerem je razpravljala letosnja sinoda ljubljanske škofije. Ogromno delo kodifikacije zakonika iz številnih predlogov je izredno temeljito in spremeno opravil profesor kanonskega prava na teološki fakulteti ljubljanske univerze, dr. Alojzij Oder.

Novosti v zakoniku so nasledje: prvo predstavlja že sama kodifikacija cerkveno-pravnih običajev. Pri škofski kuriji je ustavljeno 12 svetov (cerkveno-politični, društveni, gospodarski, glasbeni, homiletični, katehetični, semeniški-disciplinski, šemeniški-gospodarski, »socialno-karitativni«, tiskovni, umetnostni in versko-uravnavski svet). Ki spadajo k škofski kuriji, in način, kako pa pomagajo škofu in strokovnimi nasveti in načrti pri upravi škofije. Svetinsko škofijsko posvetovalni organi. Novost je tudi disciplinski pravilnik za sveine osebe, ki so v cerkveni službi. Doslej je bilo veliko težav zaradi pomanjkanja tega pravilnika, ker ni bilo postopka, po katerem naj bi župnik postopal v primeru disciplinskih prekrškov imenovanih oseb, pa tudi te niso imelo dolocene poti za svoje pritožbe. Tudi štolnina je v Zakoniku enotno urejena. Važen je zlasti člen 534, ki predvideva, da se za preprosto liturgično opravilo ne sme zahtevati tistih del štolnine, ki pripada župniku. Kot preprosta opravila po tem štolninskem redu veljajo: a) poroka takoj po župnikovi sv. maši v župnijski cerkvi brez poročne maše ali kakšne slovensnosti; b) pri pogrebu spredvod ob cerkvenih vrat v cerkev in vse, kar predpisuje obrednik, ali z enim duhovnikom in le s tistim zvonjenjem, ki ga dolža obrednik.

Kar zadeva zunanj organizacijo škofije, sinoda ni ukrenila mnogo sprememb. Ustanovljena je bila nova dekanija Zagorje ob Savi. Njej so bile priskrivene nekatere župnine iz moravske in litijaške dekanije. Nova dekanija Zagorje ob Savi obsegajo naslednje župnije: Čenšenik, Dobovec, Kološev, Radeče, Sveti, Sveti planina, St. Gotard, St. Jurij pod Kumom, St. Lambert in Zagorje ob Savi. Za dekanata te novo ustanovljene dekanije je bil postavljen g. F. Maršek, župnik v Zagorju ob Savi.

Ob razglasitvi novega »Zakonika ljubljanske škofije« je vsak udeleženec škofiske sinode že dobil

Š P O R T

V nedeljo bodo v Mariboru velike sportne prireditve

Maribor, 9. avg.

V Mariboru bomo imeli v nedeljo velike sportne prireditve, ki bodo prekašate precej doseganjem obseg takšnih dogodka. So, to playalne tekme za prvenstvo Slovenije, ki se bodo sicer pričele že v soboto, dopoldne, v nedeljo pa bodo, dosegle svoj vrh, in pa velike avtomobilski in motociklistične dirke na novi pohorski cesti.

Plavjalne tekme za prvenstvo Slovenije je razpisala Slovenska plavala zveza. Tekmovalo se bo v soboto in nedeljo v plavjanju, water-polo in triatlonu. Tehnično organizacijo in pridelitev sta predvsem oba mariborska kluba, ki se bavita s plavljanim sportom — SSK Maraton in Mariborski klub.

Ob tem ima zlasti SSK Maraton lepe izkušnje glede takih prireditiv, saj je naravnost vzorno organiziral že več državnih plavjalnih prvenstev. Tekmovanje bo oba dneva predpoldne in popoldne, in sicer predpoldne predtekovanja, popoldne pa finalne borbe. Pridelitev obsega 20 točk. — Po daljšem razdobju bo to spel velika plavala pridelitev na Mariborskem otoku, na kateri se bodo med seboj pomerili najboljši plavalec Slovenije. Udeležili pa bodo, klub Ilirija in Planina iz Ljubljane, Maraton iz MPK iz Maribora, Mura iz Murske Sobote ter Kamnik. Favorit za prvenstvo je seveda Ilirija, zato pa bodo temi bolj zahtivne in ostre borce za drugo mesto. Povrnilitev nad tekmovalci je predvideno v nedeljo, 16. avgusta.

Dela pri popravljanju dravškega mostu so že nekaj tečajev končana. Vlekla so se res dolge mesec, da je bil prenot načrt obvezno izveden in oviran.

Na bodoči prvi popravljanji so seje dolgo včasih, v bližini mostu, ob poti do Šentvidu.

Na bodoči prvi popravljanji so seje dolgo včasih, v bližini mostu, ob poti do Šentvidu.

Na bodoči prvi popravljanji so seje dolgo včasih, v bližini mostu, ob poti do Šentvidu.

Na bodoči prvi popravljanji so seje dolgo včasih, v bližini mostu, ob poti do Šentvidu.

Na bodoči prvi popravljanji so seje dolgo včasih, v bližini mostu, ob poti do Šentvidu.

Na bodoči prvi popravljanji so seje dolgo včasih, v bližini mostu, ob poti do Šentvidu.

Na bodoči prvi popravljanji so seje dolgo včasih, v bližini mostu, ob poti do Šentvidu.

Na bodoči prvi popravljanji so seje dolgo včasih, v bližini mostu, ob poti do Šentvidu.

Na bodoči prvi popravljanji so seje dolgo včasih, v bližini mostu, ob poti do Šentvidu.

Na bodoči prvi popravljanji so seje dolgo včasih, v bližini mostu, ob poti do Šentvidu.

Na bodoči prvi popravljanji so seje dolgo včasih, v bližini mostu, ob poti do Šentvidu.

Na bodoči prvi popravljanji so seje dolgo včasih, v bližini mostu, ob poti do Šentvidu.

Na bodoči prvi popravljanji so seje dolgo včasih, v bližini mostu, ob poti do Šentvidu.

Na bodoči prvi popravljanji so seje dolgo včasih, v bližini mostu, ob poti do Šentvidu.

Na bodoči prvi popravljanji so seje dolgo včasih, v bližini mostu, ob poti do Šentvidu.

Na bodoči prvi popravljanji so seje dolgo včasih, v bližini mostu, ob poti do Šentvidu.

Na bodoči prvi popravljanji so seje dolgo včasih, v bližini mostu, ob poti do Šentvidu.

Na bodoči prvi popravljanji so seje dolgo včasih, v bližini mostu, ob poti do Šentvidu.

Na bodoči prvi popravljanji so seje dolgo včasih, v bližini mostu, ob poti do Šentvidu.

Na bodoči prvi popravljanji so seje dolgo včasih, v bližini mostu, ob poti do Šentvidu.

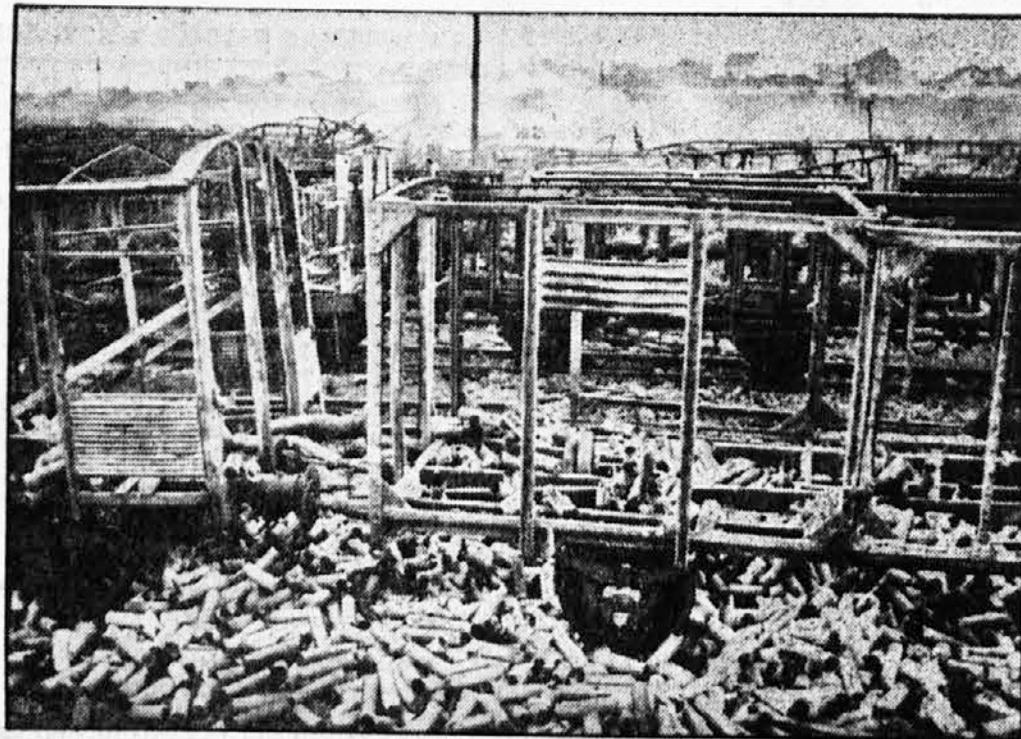
Na bodoči prvi popravljanji so seje dolgo včasih, v bližini mostu, ob poti do Šentvidu.

Na bodoči prvi popravljanji so seje dolgo včasih, v bližini mostu, ob poti do Šentvidu.

Na bodoči prvi popravljanji so seje dolgo včasih, v bližini mostu, ob poti do Šentvidu.

Na bodoči prvi popravljanji so seje dolgo včasih, v bližini mostu, ob poti do Šentvidu.

Na bodoči prvi popravljanji so seje dolgo včasih, v bližini mostu, ob poti do Šentvidu.

Dostop prepričevalen učinek letalskih bomb, ki so padle na neko železniško postajo ter tovorne vagone spremenile v kup skrivenjega železja.

Uspehi bombardiranja angleških pristanišč kakor jih popisuje posebni poročevalec agencije »Associated Press« Na Plymouth je bilo 40, na Cardiff pa 60 nemških letalskih napadov

Posebni dopisnik agencije »Associated Press« podaja zanimivo poročilo o nemških bombnih napadih na britanska pristanišča, poročilo, ki se zdaj toliko bolj zanesljivo, ker v precejsnji meri tudi priznava uspehe nemškega bombardiranja, oziroma britanske izgube, ki so jih v spodaj omenjenih angleških pristaniščih povzročili nemški letalci, čeprav poročevalec pripominja, naj bodo ti njegovi podatki nekak odgovor na nemška poročila.

Tako popisuje uspehe nemških letalcev pri njihovem bombardirajujočem pristanišču:

V Folkestonu

Sovražno bombardiranje ni povzročilo v tamkajšnjem pristanišču nobene škode. Sicer je res, da v to pristanišče niti ne prihaja niti iz njega ne odhaja nobena ladja, toda temu ni vzrok nevarnost pred sovražnimi letalskimi napadi, pač pa dejstvo, da je promet tu čisto zastal. V mirnem času je pristanišče mesto Folkeston vzdruževalo trgovske zvezze s francoskim pristaniščem Boulogne sur mer, na drugi strani pa tudi s pristaniščem ob Donavi. Ves ta promet pa je zdaj ustavljen iz razumljivih vzrokov.

Plymouth

Na pristanišču mesto Plymouth ob južni angleški obali je bilo izvedenih stiri deset bombnih napadov samo v zadnjih mesecih. Bombne so zahtevale 20 človeških življenj. Zadetih je bilo več hiš in sicer po veliki večini zunanjih mest, ker so Nemci mislili, da so tam angleški vojaški objekti. Kolikor sem mogel zvedeti, sovražnik tu ni povzročil kakšne posebne škode. Iz svojega stanovanja v hiši, ki stoji na desni strani mesta, tik ob morju, sem dobro slišal, kako so eksplodirale bombe in kako so regrile protiletalske strojnice in grmeli topovi. Tu imajo zelo dobro protiletalsko obrambo. Sovražna letala se niso preveč približevala postojankam, s katerih so grmeli protiletalske baterije, ker se je jim menda zdelo prenevorno. Morala moštva je tudi na odlični stopnji. Ze od septembra lanskoga leta ni odplula iz tega pristanišča nobena potniška ladja, medtem ko trgovske tovorne ladje vozijo prav tako kot so vozile prej. Ni torej videti, da bi bombardiranje povzročilo kakšne posebne ovire v prometu. Res pa je, da se je promet v tem pristanišču znanišal, to pa že zaradi tega, ker semkaj ne prihajajo več čezoceanski potniški parniki.

Edinburgh

V tem mestu, ki leži precej visoko na severu, ni bilo pomembnejših bombardiranj. Vsega skupaj je bil zadel en sam dok in sicer v pristaniškem predmestju Leith. Bombne niso naredile preveč škode. Tudi tu se je promet zmanjšal, toda spet ne zaradi sovražnih bomb, ki bi jih vsak trenutek utegnilo sovražno letalo vrči na pristanišče, pač pa zaradi splošne omrežitve prometa v Angliji. Edi-

on omembe vredna škoda, ki so jo naredili bombniki v zadnjih tednih v bližini Edinburgha, je tista, ki so jo Nemci povzročili pri bombnem napadu na nek konvoj, ki je plul v to, za Skotsko eno najpomembnejših pristanišč. Čim pa so se ladje približale pristanišču, so bile zaradi protiletalskega topništva v polni varnosti. Nemška letala se ognju tega močnega topništva niso preveč približala in so bila rajši previdna.

V Glasgowu

mestu, ki leži približno na isti zemljepisni širini kot Edinburgh, ni bila poškodovana niti ena naprava v pristanišču ali kje v okolici. Nemški letalci se je sicer posrečilo kljub protiletalskemu ogiju pleteči nad mesto in zagnati nekaj bomb nanj in na okolico, niso pa zadelo niti v pristanišču niti zunaj kje kakšnih vojaških naprav.

Hull

Tudi nad Hull ob vzhodni obali so pleteči večkrat nemška letala in izvedli več bombnih napadov. Bombne pa so naredile večjo škodo le na posameznih hišah, ne pa na kakšnih pomembnejših pristaniščih ali drugih napravah, ki bi bile v vojaškem oziru važne.

Liverpool

V liverpolskem okraju ob zahodni angleški obali, je padlo večje število sovražnih bomb, toda ne v zadnjem času, pač pa že pred več tedni. Kolikor sem se mogel na lastne oči prepričati, sovražni bombniki tudi tu niso naredili škode niti v pristanišču samekaj na drugih napravah. Kot po drugih angleških pristaniščih, je tudi tu promet v zadnjem mesecu zmanjšan, kajti večje ladje semkaj ne prihajajo več. Po nekem bombnem napadu sem se napotil na ogled po mestu, nisem pa videl nikjer, da bi bil porušen zaradi bombnih eksplozij kje kak zid. Dejstvo pa je, da je več bomb padlo v neposredno blizino mesta, toda večje škode niso povzročile. Trgovski promet je sicer res nekam opesal, vendar pa vožnja po liverpolskem zalivu poteka popolnoma v redu. Tudi na dokih ni opaziti, da bi jih sovražne bombe kje kaj poškodovale.

Portsmouth

Na pristanišču Portsmouth na jugu je bilo izvedenih več sovražnih napadov, ki bi imeli prav gotovo dosti hujše posledice, če to pristanišče ne bi imelo tako močne protiletalske obrambe. Zaradi nje je nemogoče, da bi sovražna letala mogla z večjim uspehom bombardirati mesto. Protiletalske baterije in lovска letala so še več doseganjem napad preprečila in napadale pregnala iznad mesta ven nad odprtjo polje, kamor je padlo več bomb. Prista-

nje in meote samo pa zaradi napadov nista trpela.

Mnogo strahu je v sedanji vojni moralno pretestati jugozahodna britanska pristanišča.

Cardiff

Naj je bilo izvedenih dozaj najmanj šestdeset sovražnih bombnih napadov. Pa tudi po drugih krajih v Wallesu je bilo nešteček dan znamenje, da se bližajo nemška letala. Krivično bi bilo trditi, da na Cardiff sovražna letala niso metala bombe. Sam sem imel priliko slišati njihove eksplozije. Lahko pa povem, da pri dnevnih napadih, ki so bili izvedeni pred dobrim tednom, ni bila prizadejana posebna škoda na pristaniških napravah. Bomba je zadelo le eno ladjo, pri čemer je bilo ubitih šest ljudi. Razen tega pa je sovražnik tu potopil še eno ladjo, ki so jo uporabljali za prevažanje peska po bristolekem zalivu. Ladjski prenos poteka sicer še zdaj čisto normalno, brez vesak motenj. Bomba, ki so jih metali nemški letalci, so po veliki večini padle zunaj na polje ter na hribe med Cardifom in Penarthom. Zato tudi niso mogle posebno škodovati.

Da je to poročilo popolno zanesljivo, ne namerovamo trditi, pač pa prepričamo sodbo o njem bravcem samem, ki so si v dolgih mesecih sedanje vojne gotovo že pridobili vsaj nekaj smisla za pravilno presojo poročil iz različnih virov.

Program radio Ljubljana

Petak, 9. avgusta: 7 Jutranji pozdrav — 7.05 Napovedi, poročila — 7.15 Pisan venček veselih zvokov (plošče) — 7.45 — 12 Iz slovenskih krajov (plošče) — 12.30 Poročila, objave — 13 Napovedi — 13.02 Opoldanski koncert Radijskega orkestra — 14 Poročila — 14.10 Turistični preglej — 19 Napovedi, poročila — 19.20 Nac. ura: Predavanje ministristva za telesno vzgojo naroda — 19.40 Objave 20 Za planinice — 20.10 Zenska ura: Preskrba s hrano (ga. Helena Kelhar) — 20.30 Koncert Radijskega orkestra, vmes poje samospave gdž. Franja Senegačnik, pri klavirju g. prof. Lipovšek — 22 Napovedi, poročila — 22.15 Kitaro igra g. Stanko Prek — Konec ob 23.

Drugi programi

Petak, 9. avgusta: Belgrad: 20.40 Simf. koncert. — Zagreb: 20.30 Mušorgskega skladbe. — Bratislava: 21.30 Komorni konc. — Praga-Brno: 20. Pisan večer. — Sofija: 19.50 Puccinijeva opera »Turandot. — Berlinski: 21. Ork. konc. — Budimpešta: 22.10 Vok. konc. — Stockholm-Hörby: 20.20. Voj. godba. — Rim-Florence-Turin: 21.15 Simf. koncert. — Sotens: 20.30 Opereta.

Belgrajska kratkovalovna postaja: YUA, YUB (49.18 m) 19.40 Poročila v slovenščini — YUF, YUG (19.69 m) 1.55 Oddaja za Južno Ameriko — 3.00 Oddaja za Sev. Ameriko.

Z včerajšnjega sprehoda po zanimivem svetu

Skoraj iz vseh krajev Norveške prihajajo poročila o obilnem lovu na slanike. V Tronihjem prijetijo vsak dan do 2.500 sodov slanikov.

Letos so v Sovjetski Zvezni zasadili s sladkorno peso 1,185.000 ha zemlje. Tu niso vracanana zemljišča, ki so jih s sladkorno peso zasadili v Besaribiji, Bukovini in v tistih krajih, ki jih je Finska moralna odstopiti Sovjetski Zvezni.

Francoski minister za delo in industrijo je izdal ukaz, da je treba v vseh tovarnah obvezno delati po 51 ur na teden namesto 48 ur, kakor je bilo do zdaj v navadi. Ni pa še rešeno vprašanje, ali bo prekinitev dela za čas kosila dve uri, ali pa, kakor v večini industrijskih držav, 30 ali 45 minut.

Romunsko vlado je določila cene za vse tiste žitarice, katerih cena je poskocila za 30 do 35% v primerjavi s prejšnjim letom. Listi poudarjajo, da ta določitev cen ne bo samo prinesla neke stalnosti, pač pa da bo dala tudi kmalu možnost vnovičiti svoj pridelek po dostojni ceni. Kupci iz inozemstva se strinjajo z določenimi cenami.

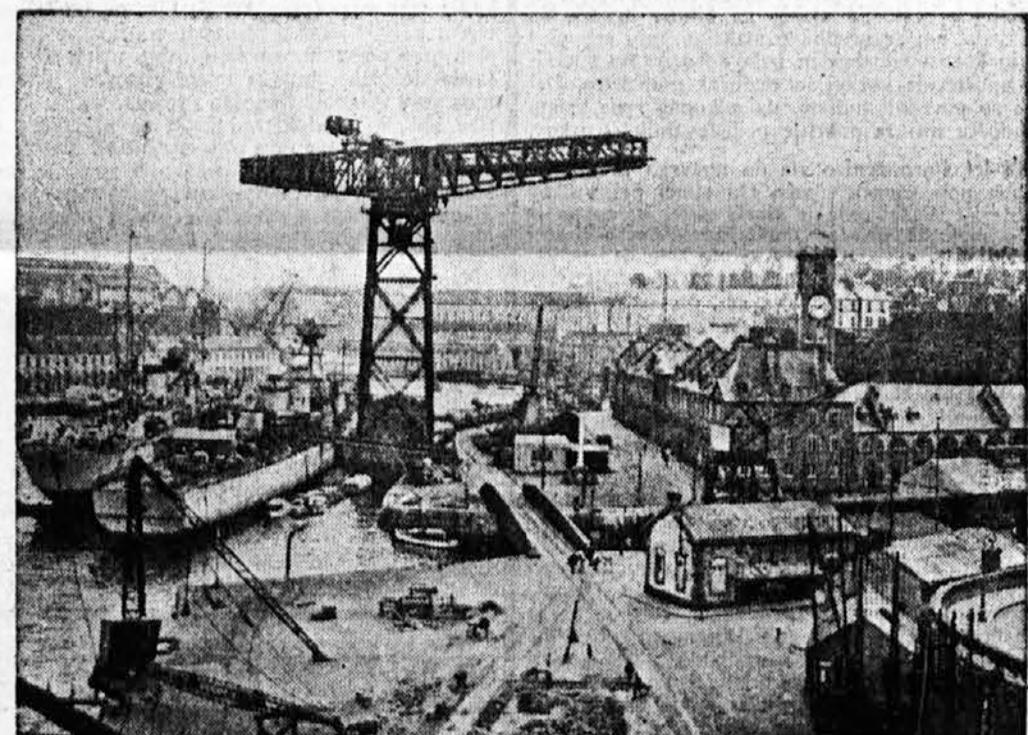
Ameriški vojni minister Stimson je včeraj dejal, da se bo v municipijskih tovarnah uvelia delovna služba v treh partijah. Zaradi tega bo treba zaposlitи v teh tovarnah novih 24.000 delavcev.

Statistika romunske izvozne trgovine v prvem polletju 1940 kaže znatno zmanjšanje izvoza pšenice. Lani v tem razdobju je Romunija izvozila 966.000 ton pšenice, letos pa samo 819.000 ton.

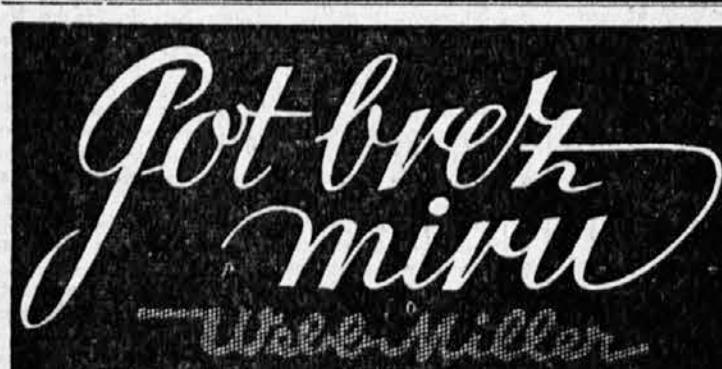
Opubljeno je bilo poročilo, da je prispeo mlini meseč po suhem v Italijo 1.087.000 ton premoga, v mesecih aprilu, maju, juniju in juliju pa skupno 4.140.000 ton premoga.

Te dni so izbruhnili veliki požari na nešteh krajih srednjega in južnega dela Vzhodne Botnije in v pokrajini Vaasa. Požar je zajel ogromne kompleksne gozdove. V pokrajini Insaari je požar uničil pet sto, drugod pa nad tisoč hektarjev. Ogenj je uničil tudi veliko število hiš in je škoda zaradi tega še večja. Kdo je le nesreča kriv, doslej še ne poročajo.

Nemčija ne dobavlja drugim evropskim državam samo poljedelskih strojev, pač pa jih zalaže tudi z glavnimi poljedelskimi orodjem. Glede na izdelovanje kos je prevzela Nemčija v Evropi narančnost monopol. Glavna središča, kjer izdelujejo kos, so na Westfalskem, na Stajerskem in v nekaterih alpskih krajih. Nemčija zdaj krije približno 80% svetovne porabe kos. V tujino izvaja 75% svoje proizvodnje.

Nekdanje francosko pristanišče v Brestu na zahodnem koncu Bretagne. Obalo od tega mesta pa do slovenske Dunkerque so zdaj Nemci proglašili za »prepovedan pas«, to se pravi za področje, do katerega ima dostop samo nemška vojska, ki se po zadnjih poročilih tu v velikih truhah zbira in se pripravlja za odločilen napad na Anglijo.

Avtomobil je večkrat obtišel v blatnih luknjah. Morali smo stopiti iz avtomobila in ga riniti, ali pa smo morali metati pod kolesa v grmovju narezane veje in kamenje, če smo hoteli, da sta zadnji kolesi prijeli in da je avtomobil šel naprej.

Vpršal sem mladega aristokrata, zakaj si rajši ne pomagamo z verigami, toda on še slišal ni, da je kaj takega na svetu. Nasvetoval sem, da bi zadnji kolesi ovili z vrvmi, kar pa se nam ni nikakor posrečilo in vrv ni nikakor nismo mogli oviti.

Cesto je pokrivala rdečasta umazanija, ki je je bilo skoraj za ped na debelo. Vila se je med pustim, skoraj popolnoma golim hribovjem. Slušala naj bi prav za prav promet v obeh smereh, v resnici pa je bilo nemogoče se na njej izogniti, če sta se srečali dve koloni.

»Zakaj ne napravite izogibališč in ne postavite na griče prometne straže, ki bi urejevala promet,« sem ga vprašal. »Ena straži bi urejevala promet na gotovo razdaljo v eni smeri in na dano znamenje bi potem lahko šel promet v nasprotno smer.«

»Ah, Rifi bi vse prometne straže postrelili,« mi je odgovoril moj spremjevalec.

Ta cesta je bila glavna cesta med Tetuanom in Xauenom in nikakor mi ni šlo v glavo, zakaj Španci v teh letih, ki so deželi vladali, niso zgradili ceste, ki bi bila uporabna. Potolčena in de-

moralizirana umikajoča se armada je morala zbasati cesto, ki je pregnal. Še nikdar nisem videl vojakov, ki bi bili tako izčrpani, pobiti in umazani. Nekateri so letali okrog bosopeti, ker podplati na čevljih so že odslužili svoje. Nihče ni častnika pozdravil in ne jevoljno se se skupaj zbirali. Med stisnjениmi zobmi je bilo slišati pritajene kletvice.

Mislil sem že, da bom priča upora, toda četa se je le počasi uredila in previdno, v streški črti začela napadati proti hribovju.

Streljanje je takoj utihnilo. Kakor vedno v takih primerih, so se tudi sedaj Kabili poslužili stare takte. Takoj so izginili, pozneje pa so se prikazali čisto na drugem mestu.

Ko mi je častnik razkazoval taborišče, ga noben prostak ni pozdravil. Pozdravljali so ga samo častniki, ki so bili nižji od njega. Večkrat je moral lastnoročno potiskati vojake s cesto, če smo hoteli priti kam naprej.

Proti včeretu me je odpeljal častnik k postojanki, kjer je stal pripravljen poljski top. Od tukaj se je lečo videla dolina v ravnicu majhna vas.

»Vam na čast bomo obstrelijevali vas,« mi je reklo.

Jaz sem na vso moč ugovarjal, ker nisem hotel, da bi meni na čast obstrelijevali vasi.

»No, mi bi tako ali tako vas obstrelijevali,« je reklo. »Ko zato sonce, se vrnejo prebivalci, kolikor jih je še ostalo, v vas, da opravijo svojo večerno molitev. Tako jih imamo vse skupaj.«

Ob sončnem zatonu so muslimani poklenili in molili, obrnjeni proti Mekki. Le težko sem se odločil, da sem povedal častniku, kaj mislim o obstrelijevanju teh neoboroženih starih mož, žena in otrok, ko opravljajo svojo molitev. Topničarji so začeli streljati in po načrtu sipali ogenj na vas.

Skozi daljnogled smo videli, kako so se ljudje razbegavali in jo divje uverili proti goram. V svetovni vojni sem videl marsikaj grozne in strašne, toda to brezčutno dejanje me je delalo bolnega. Nekaj sljenečga me je žakalo še v Indiji in zopet v Afriki.

Med mojim bivanjem v Tetuanu so Kabili streljali vsako noč v okolici. Od vrhovnega španskega poveljstva so bili oddaljeni komaj eno ali dve milji. Pri odprtih hotelskih oknih se je slišalo na vseh ne